

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj//008-12/2013.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Ráthonyi Zoltán ügyvezető által képviselt **ALASZKA Kereskedelmi Kft.** (Debrecen) és a Tyetyák Magdolna ügyvezető által képviselt **ÉLÉSKER Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (Gyula) kérelmezők összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként részt vett a Réczicza White & Case LLP (Budapest) által képviselt **Profi Magyarország Kereskedelmi Zrt.** (Monor) és **Csemege-Match Kereskedelmi Zrt.** (Vecsés) – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa

- a) engedélyezi, hogy a 2013. január 15-én kötött szerződések szerinti tartalommal a Profi Magyarország Kereskedelmi Zrt. 468. számú kiskereskedelmi egysége az ÉLÉSKER Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. részévé váljon;
- b) megállapítja, hogy az ALASZKA Kereskedelmi Kft., valamint a Csemege-Match Kereskedelmi Zrt. és a Profi Magyarország Kereskedelmi Zrt. 136. és a 139. számú kiskereskedelmi egységekre nézve 2012. december 18-án létrejött szerződésekhez nem szükséges a Gazdasági Versenyhivatal engedélye.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, az ügyfelek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevélben terjesztheti elő.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

- 1) Az ALASZKA Kereskedelmi Kft. (a továbbiakban: Alaszka Kft.) 2012. december 18-án szerződéseket kötött a Csemege-Match Kereskedelmi Zrt. (a továbbiakban: Match Zrt.)
 - 136. számú 2400 Dunaújváros, Dózsa György út. 4., és
 - 139. számú 4024 Debrecen, Csapó u. 4. alattikiskereskedelmi egységei eszközeinek és berendezéseinek megvásárlására, munkavállalóinak átvételére, valamint az ingatlanok bérleti jogának Alaszka Kft-re történő átszállására.

- 2) Az ÉLÉSKER Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: Élésker Kft.) 2013. január 15-én szerződéseket kötött
 - a Match Zrt-vel a 468. számú 5600 Békéscsaba, Lencsési út 20. alatti kiskereskedelmi egység tulajdonjogának megvásárlására, valamint
 - az azt üzemeltető Profi Magyarország Kereskedelmi Zrt-vel (a továbbiakban: Profi Zrt.) a fenti kiskereskedelmi egység eszközeinek és berendezéseinek megvásárlására és munkavállalóinak átvételére.
- 3) A kérelmezők az 1-2) pont szerinti tranzakciók kapcsán a 2013. január 21-én benyújtott kérelmükben a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivaltól kérték azoknak – mint vállalkozások összefonódásának – engedélyezését.
- 4) A kérelmezett összefonódás a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet alapján – a felek nyilatkozata szerint – nem bejelentés-köteles. Az összefonódás engedélyezésére Magyarországon kívül más európai ország versenyhatósága előtt nem indult eljárás.

II.

Az összefonódás résztvevői

A Ráthonyi-csoport

- 5) Az Alaszka Kft. és az Élésker Kft. egyaránt a Ráthonyi Zoltán által irányított vállalkozás-csoport (a továbbiakban: Ráthonyi-csoport) tagja.
- 6) A Ráthonyi-csoport meghatározó tevékenysége a napi fogyasztási cikkek (élelmiszerek, élvezeti cikkek, háztartási vegyi áruk, kozmetikai cikkek, egyéb napi közszükségleti cikkek) nagy- és kiskereskedelme.
- 7) A Ráthonyi-csoport napi fogyasztási cikk nagykereskedelmi tevékenységét Békés, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád és Csongrád megyékre kiterjedően folytatja. Részesedése a napi fogyasztási cikkek nagykereskedelmi forgalmából az említett megyék által lefedett régióban nem éri el a 10 százalékot.
- 8) A Ráthonyi-csoport kiskereskedelmi egységei (boltjai) Hajdú-Bihar és Békés megyében található. 22 boltja közül 7 van Békéscsabán, melyek napi fogyasztási cikk kiskereskedelmi forgalomból való részesedése 10-15 százalék közötti. Szintén 10-15 százalék közötti a részesedése a Ráthonyi-csoportnak a Békéscsabát és annak vonzáskörzetét magában foglaló békéscsabai kistérségben.
- 9) A Ráthonyi-csoport (csoporton belüli forgalom nélkül számított) 2011. évi nettó árbevétele meghaladta a 15 milliárd forintot.

Az értékesített kiskereskedelmi egységek (boltok)

- 10) A napi fogyasztási cikk kiskereskedelemmel foglalkozó 136., 139. és 468. számú boltokat az Alaszka Kft. és az Élésker Kft. részére értékesítő Profi Zrt. és Match Zrt. ugyanazon vállalkozás-csoport (Louis Delhaize-csoport) tagja.
- 11) Az értékesített boltok legfőbb jellemzőiket tekintve nem térnek el lényegesen a Ráthonyi-csoport boltjaitól. A 468. számú bolt részesedése a napi fogyasztási cikkek kiskereskedelmi forgalmából Békéscsabán nem éri el az 5 százalékot.
- 12) A három bolt a 2011. évben együttesen 500 millió forintot meghaladó nettó árbevételt ért el, melyen belül az Alaszka Kft. által a 2012. december 18-án kötött szerződésekkel megvásárolt 136. és 139. számú boltok 2011. évi együttes nettó árbevétele nem érte el az 500 millió forintot.

III.

Engedélykérési kötelezettség

- 13) A Tpv. 23. § (1) bekezdés a) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha a vállalkozás része a vállalkozástól független másik vállalkozás részévé válik.
- 14) A Tpv. 23. § (5) bekezdése értelmében vállalkozásrésznek minősülnek az olyan eszközök vagy jogok, amelyek megszerzése önmagában vagy a megszerző vállalkozás rendelkezésére álló eszközökkel és jogokkal együtt elégséges a piaci tevékenység végzéséhez.
- 15) A Tpv. 24. § (1) bekezdése szerint a vállalkozások összefonódásához a Gazdasági Versenyhivaltól engedélyt kell kérni, ha valamennyi érintett vállalkozás-csoport [26. § (5) bekezdés], valamint az érintett vállalkozás-csoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozás-csoportok között van legalább két olyan vállalkozás-csoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozás-csoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt ötszázmillió forint felett van. A (2) bekezdés értelmében az ötszázmillió forintos küszöbérték meghatározásakor figyelembe kell venni az összefonódás következtében az irányítását elvesztő vállalkozás-csoportba tartozott vállalkozásokkal az összefonódást megelőző két éves időszakban az irányítást megszerző vállalkozás-csoport által megvalósított – engedélykérési kötelezettség alá nem esett – összefonódásokat is.
- 16) Az adott esetben a 136., a 139. és a 468. számú boltok üzemeltetéséhez szükséges eszközök, berendezések és munkaerő, valamint a tranzakciók keretében megszerzendő ingatlan tulajdon- vagy bérleti jog (az egyes kiskereskedelmi egységenként és együttesen is) vállalkozásrésznek minősülnek.
- 17) A kérelmezett tranzakciók ugyanakkor abból a szempontból sajátosak, hogy a fenti boltokat:
 - a) két vállalkozás (az Alaszka Kft. és az Élésker Kft.);
 - b) két további vállalkozástól (Profi Zrt. és Match Zrt.);

c) két különböző időpontban kötött szerződésekkel vásárolta meg, mire tekintettel az eljáró versenytanács szükségesnek tartotta az összefonódás(ok) terjedelmének vizsgálatát.

- 18) Az eljáró versenytanács következetes álláspontja szerint (ld. pl. Vj-95/2012.) több, egyidőben vagy nem jelentős időkülönbséggel létrejött ügylet egy eljárásban bírálható el. Ezen feltétel teljesítéséhez egyrészt az eladók (így következőképpen az irányítás alá kerülő vállalkozások/vállalkozásrészek), másrészt a vevők azonos vállalkozás-csoportba tartozása, valamint a megszerzett üzleti tevékenységek közötti gazdasági összefüggések (amelyek jelen esetben a fenti boltok vonatkozásban nyilvánvalóan fennállnak) az eljáró versenytanács álláspontja szerint önmagukban elégségesek, azaz annak további vizsgálata nem szükséges, hogy az egyes tranzakciókra egymásra tekintettel került-e sor, azok egymást szükségképpen feltételezik-e.
- 19) Az adott esetben az Üzletket értékesítő Profi Zrt. és Match Zrt. ugyanazon vállalkozás-csoport (Louis Delhaize-csoport) tagja, és a 136., 139. és 468. számú boltokat megvásárló Alaszka Kft. és Élésker Kft. is egy vállalkozás-csoportba (Ráthonyi-csoport) tartozik, továbbá a tranzakciók azonos gazdasági tevékenységhez (napi fogyasztási cikkek kiskereskedelme) kapcsolódnak.
- 20) Megállapítható továbbá, hogy a kérelmezett tranzakció-sorozat kezdő (2012. december 18.) és záró (2013. január 15.) napja között viszonylag hosszabb idő (28 nap) telt el, ami a Versenytanács gyakorlata szerint [lásd: Vj-106/2012. számú határozat 21) pont] azonban még nem minősül olyan „jelentős időbeli” különbségnek, ami kizárná a tranzakció-sorozat egy eljárásban történő elbírálását.
- 21) A 2012. december 18-i tranzakcióval az Alaszka Kft. részévé váló 136. és 139. számú boltok 2011. évi együttes nettó árbevétele azonban nem érte el a Tpv. 24. § (1) bekezdése szerinti 500 millió forintos küszöbértéket, ezért a kérelmezett tranzakció-sorozat ezen első lépéséhez, mely önmagában is összefonódásnak minősül, nem szükséges a Gazdasági Versenyhivatal engedélye.
- 22) Az eljáró versenytanács álláspontja szerint ilyen esetben a tranzakció-sorozat második (2013. január 15-i) lépése önállóan vizsgálendő akkor is, ha a két tranzakciós lépésre nézve teljesülnek a 18) pont szerinti feltételek. Az olyan esetekre ugyanis, amikor az első lépés nem engedélyköteles, a Tpv. 24. § (2) bekezdése külön rendelkezést tartalmaz. Ellenkező esetben a Gazdasági Versenyhivatal egy olyan tranzakciót (az első lépést) is vizsgálna (és elvileg meg is tilthatna), amely versenyjogilag – nem teljesítve a Tpv. 24. § szerinti feltételt – már érvényesen létrejött a Gazdasági Versenyhivatal engedélye nélkül is (Tpv. 29. §). Ezért az eljáró versenytanács álláspontja szerint az olyan esetekben, amikor egy tranzakció-sorozat első lépése nem engedélyköteles, második lépése pedig az első lépésre tekintettel a Tpv. 24. § (2) bekezdése alapján engedélyköteles, a Tpv. ez utóbbi speciális rendelkezését kell alkalmazni, amely alapján csak a második lépés vizsgálható. Jelen esetben tehát nem beszélhetünk a 18) pont szerint egy eljárásban elbírálható összefonódó ügyletekről.
- 23) A 2013. január 15-i tranzakcióval megvalósuló összefonódásban résztvevő két vállalkozás-csoport (Ráthonyi-csoport és a 468. számú bolt) együttes nettó árbevétele

az utolsó hitelesen lezárt üzleti évben¹ (a 2011. évben) meghaladta a 15 milliárd forintot. A 468. számú bolt 2011. évi nettó árbevétele ugyan nem érte el az 500 millió forintot, azonban a Ráthonyi-csoport által az ugyanazon vállalkozás-csoporttal (Louis Delhaize-csoport) 2012. december 18-án (vagyis két éven belül) megvalósított – engedélykötelezettség alá nem esett [lásd: 21) pont] – összefonódás során megszerzett 136. és 139. számú boltok 2011. évi nettó árbevételével együtt már meghaladta az 500 millió forintot. Ezért a Tpv. 24. § (2) bekezdése alapján a 468. számú bolt Élésker Kft. általi megszerzéséhez a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.

- 24) Az előzőek egyben azt is jelentik, hogy az összefonódás értékelésekor kizárólag a 468. számú bolt Ráthonyi-csoportba kerülésének versenyhatásai vizsgálhatók. Az értékelés során a 136. és 139. számú boltok már mint a Ráthonyi-csoport tagjai veendők figyelembe.
- 25) Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a 22) pontban foglaltak általánosságban is alkalmazandók. Ezért egy a 18) pont alapján tartalmilag összefüggő, de formailag elkülönülő tranzakció-sorozat időrendi sorrendbe rendezhető lépései azon lépéstől minősülnek csak engedélyköteles összefonódásnak, amellyel együtt a megszerzett vállalkozások és vállalkozásrészek összesített nettó árbevétele átlépi az 500 millió forintos küszöbértéket.

IV.

Az összefonódás értékelése

- 26) A Tpv. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódás horizontális-, vertikális-, portfólió- és konglomerátum hatásait vizsgálja (lásd: a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének módosított 3/2009. számú Közleménye [a továbbiakban: Közlemény] 12. pontját).
- 27) A Tpv. 30. §-ának (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha – az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.
- 28) A Tpv. 14. §-a értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Az érintett termékpiac meghatározásakor a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi piacként azt a földrajzi területet kell számításba venni, amelyen kívül a) a fogyasztó, illetve az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
- 29) Az összefonódással érintett piacoknak minősülnek mindazok a piacok, amelyeken az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci

¹ A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának Tpv. vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései (2011.) 24.3.

tevékenységet fejt ki. Ténylegesen azonban csak azon piacok vizsgálata szükséges, amelyekre nézve a fenti 26) pont szerinti versenyhatások fennállhatnak.

Horizontális hatás

- 30) Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyeken az összefonódásban résztvevő legalább két vállalkozás-csoport (ténylegesen vagy potenciálisan) jelen van. A Ráthonyi-csoport és a 468. számú bolt azonos tevékenysége a napi fogyasztási cikk kiskereskedelem, mely tevékenységet az azzal foglalkozó vállalkozások különböző jellemzőkkel rendelkező üzletcsoportokban végzik. Az összefonódásban résztvevő fenti két vállalkozás-csoport hasonló jellegű boltokat üzemeltet.
- 31) A Versenytanács korábbi gyakorlatában (Vj-125/2009., Vj-67/2010., Vj-86/2010., Vj-108/2010.) a napi fogyasztási cikk kiskereskedelmet – üzletcsoporttól függetlenül – egységes érintett árupiacnak tekintette, érintett földrajzi piacként pedig azon településeket vizsgálta, amelyeken az összefonódás mindkét résztvevője rendelkezik boltokkal, ami a jelen esetben Békéscsaba.
- 32) A közelmúltban lefolytatott eljárásokban hozott határozataiban (Vj-59/2012., Vj-95/2012., továbbá legrészletesebben: Vj-53/2012.) azonban a Versenytanács kifejtette, hogy:
- a) az árupiac tekintetében elvileg nem zárható ki, hogy lehetnek olyan speciális esetek, amikor a hipermarket városszéli elhelyezkedése korlátozhatja a helyettesítést; továbbá
 - b) a földrajzi piac az egyes településeknél lehet tágabb (jellemzően kistérségi szintű), illetve a nagyobb kiterjedésű települések esetében az sem zárható ki, hogy azok a kiskereskedelem tekintetében több földrajzi piacra oszthatók.
- 33) A jelen esetben az eljáró versenytanács nem azonosított olyan körülményt, amely az érintett piac előzőek szerinti szűkítését indokolta volna. Azt pedig, hogy Békéscsaba vagy az annak vonzáskörzetét jelentő Békéscsabai kistérség minősül-e földrajzi piacnak, az eljáró versenytanács nem tartotta szükségesnek eldönteni, mert a Ráthonyi-csoport és a 468. számú bolt együttes részesedése a napi fogyasztási cikk kiskereskedelmi forgalomból Békéscsaba és az ahhoz kapcsolódó kistérség esetében is alatta marad annak a mértéknek (20 százalék), amely felett a Közlemény szerint felmerülhetnek káros horizontális hatások.

Egyéb versenyhatások

- 34) Egy összefonódásnak akkor lehetnek vertikális hatásai, ha az érintett vállalkozások a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykednek. A jelen összefonódás résztvevői esetében ez fennáll, a Ráthonyi-csoport ugyanis, mint nagykereskedő, szállítója lehet a kiskereskedelmi tevékenységet végző 468. számú boltoknak. A Ráthonyi-csoportnak a napi fogyasztási cikkek nagykereskedelmi forgalmából való részesedése azonban az érintett régióban nagyságrenddel marad el attól a mértéktől (25 százalék), amely felett káros vertikális hatással kellene számolni.
- 35) A portfólió-hatás az összefonódást követően piacon maradó vállalkozás-csoport által gyártott vagy forgalmazott áruk körének bővüléséből adódik. Ez a jelen esetben nem

következik be, mert a 468. számú bolt tevékenysége részhalmaza a Ráthonyi-csoporténak.

- 36) A 468. számú bolt piaci részesedésének mértékére tekintettel az eljáró versenytanács szerint káros konglomerátum-hatással sem kell számolni.

Összegzés

- 37) Mindezek alapján az eljáró versenytanács a Tpvt. 77. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában a 468. számú bolt megszerzésével megvalósuló összefonódást engedélyezte, míg a 136. és 139. számú boltok megszerzésével megvalósuló összefonódással kapcsolatban megállapította, hogy ahhoz nem szükséges a Gazdasági Versenyhivatal engedélye.

V.

Eljárási kérdések

- 38) A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpvt. 45. §-án, illetékessége a Tpvt. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság hatáskörébe (Tpvt. 86. §), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 39) Az eljáró versenytanács határozatát – a Tpvt. 73. § (2) bekezdésének alkalmazásával – tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
- 40) Az eljáró versenytanács jelen eljárásban alkalmazta a Tpvt. 63. §-a (3) bekezdésének ac) pontját, amely szerint a határozatot 45 napon belül kell meghozni, amennyiben az engedély a Tpvt. 30. §-ának (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg.
- 41) Az eljárást befejező döntést a Tpvt. 63. § (3) bekezdésének a) pontja szerint a hiánytalan kérelem, illetve a hiánypótlás beérkezését követő naptól számított negyvenöt napon belül kell meghozni, amennyiben az engedély a Tpvt. 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg. A vizsgáló által elrendelt hiánypótlás 2013. február 15-én érkezett meg a Gazdasági Versenyhivatalhoz, így az ügyintézési határidő kezdő napja a Tpvt. 63. § (3) bekezdése és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 65. §-ának (1) bekezdése alapján a hiánypótlás beérkezését követő nap, azaz 2013. február 16. Tekintettel arra, hogy az eljárás során adatkérésre nem került sor, az ügyintézési határidő 2013. április 1.
- 42) A kérelmező a Tpvt. 62. § (1) bekezdés b) pontja szerinti igazgatási szolgáltatási díjat előzetesen leróta.
- 43) A Tpvt. 44. §-ának 2012. február 1-jétől hatályos szövege a versenyfelügyeleti eljárás tekintetében sem zárja ki a Ket. 72. §-a (4) bekezdésének alkalmazhatóságát. A hivatkozott jogszabályhely a) pontja értelmében indokolást és jogorvoslatról való tájékoztatást nem tartalmazó egyszerűsített döntés hozható, ha a hatóság a kérelemnek

teljes egészében helyt ad, és az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél, vagy a döntés az ellenérdekű ügyfél jogát vagy jogos érdekét nem érinti. Az eljáró versenytanács azonban a jelen eljárásban – bár határozatában az összefonódás engedélyezésére irányuló kérelemnek helyt adott – nem látta indokoltnak az egyszerűsített döntés alkalmazását. Ezen döntésénél az eljáró versenytanács tekintettel volt mindenekelőtt arra, hogy a kérelmezett tranzakció összetettsége szükségessé tette az összefonódás terjedelmének körvonalazását [lásd Vj-24/2012. számú határozat 54. f) pont].

- 44) Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 83. § (1) bekezdésén alapul. Miután az Üzletek vállalkozásrészként nem rendelkeznek ügyfélképeséssel – összhangban a Versenytanács eddigi gyakorlatával – az azt értékesítő vállalkozások (a Profi Zrt. és a Match Zrt.) minősültek ügyfélnek a jelen eljárásban.

Budapest, 2013. február 26.

dr. Miskolczi Bodnár Péter s.k.
versenytanács tag

Dr. Tóth András s.k.
a Versenytanács elnöke
versenytanács tagként eljárva

Váczai Nóra s.k.
versenytanács tag